

NTM er skræddersyet til nordiske landmænd

Anders Fogh, Morten Kargo, Emma Carlén og Elina Paakala

Mælkeprisen i de nordiske lande er på samme niveau eller højere end i andre lande. Yderligere er mælkeproduktionen kendetegnet ved høje omkostninger, afregning efter mælke kvalitet og fokus på dyrevelfærd. Desuden skal køerne kunne producere under tempererede eller kolde nordiske klimaforhold. Dette giver prisrelationer, der er specielle for vores lande. Disse prisrelationer er udgangspunktet for det nordiske total økonomiske indeks - NTM. NTM er derfor et økonomisk indeks, som er skræddersyet til nordiske landmænd.

Størst økonomisk fremgang gennem avl

NTM er baseret på den økonomiske effekt af at forbedre de enkelte egenskaber. For eksempel giver en ekstra indeks enhed for protein 1,2 kg ekstra protein produceret pr. laktation. Mejerierne betaler for det ekstra mælkeprotein, men samtidig er produktionen af ekstra mælkeprotein forbundet med en ekstra omkostning. Forskellen mellem indtægt og omkostning er den marginale økonomiske fortjeneste forbundet med at øge det avlsmæssige niveau for proteinydelse. De samme beregninger er foretaget for frugtbarhed, yversundhed og alle de andre egenskaber, der indgår i NTM. Det er vigtigt at forstå, at reducerede omkostninger, såsom færre dyrlægebehandlinger på grund af sundere køer, er lige så vigtigt for at forbedre indkomsten som at øge mælkeydelsen. De har begge en effekt på din fortjeneste!

Den marginale økonomiske fortjeneste for hver enkelt egenskab omregnes til vægtfaktorer, som afspejler den økonomiske betydning af hver egenskab. Vægtfaktorerne bruges til at beregne NTM. Ved at beregne NTM på denne måde maksimeres den økonomiske værdi af en NTM enhed. Sagt på en anden måde giver anvendelse af tyre med højest NTM størst fremgang for de økonomisk vigtigste egenskaber. Men alle egenskaber indgår i NTM.

Hvis prisen på mælkeprotein ikke var, som tilfældet er i dag, men det dobbelte, og omkostningerne til produktion af protein var som hidtil, ville den marginale indtjening ved at producere mere protein være højere, og mælkeprotein vil have en højere vægt faktor i NTM i forhold til de øvrige egenskaber. Anvendelse af tyre med høj NTM ville i dette tilfælde give en større fremgang for proteinydelse.

Udenlandske total indekser giver ikke nødvendigvis det bedste økonomiske resultat

Styrken ved NTM er, at den er baseret på de faktiske prisforhold i de nordiske lande. I andre lande, for eksempel i USA, er prisforholdene anderledes, hvilket afspejles i TPI, som er deres pendant til NTM. Der kan være mange årsager til, at prisforholdene er anderledes i andre lande. Det kan eksempelvis være lavere veterinære omkostninger og lavere omkostninger til foder på grund af lavere priser på landbrugsjord. Afregningsmodellerne for mælk kan også være anderledes, eksempelvis at høj mælke kvalitet ikke belønnes, som vi kender det. Hvis nordiske kvægbrugere vælger tyre, der rangerer højt på andre landes totaløkonomiske indekser, eksempelvis det amerikanske totaløkonomiske indeks, vil de stadig få avlsmæssig fremgang for vigtige egenskaber. Men den fremgang, man opnår for de forskellige egenskaber, vil være forskellig fra fremgangen ved brug af NTM. Dette vil ikke være optimal ud fra et nordisk økonomisk synspunkt.

Prisforholdene hos vores nærmeste europæiske naboer, som Tyskland og Holland, vil være meget lig dem, vi kender i de nordiske lande. Det vil dog stadig være bedst at bruge NTM, fordi vi i de

nordiske lande har avlsværdital for sundhedsegenskaber, som kun få andre har. Nordiske landmænd bør således altid spørge efter NTM, når de køber sæd.

NTM er tilgængelig for alle tyre - uanset oprindelse

NTM er naturligvis til rådighed for tyre afprøvet i de nordiske lande, men det er også tilgængelig for udenlandske tyre. For udenlandske tyre beregnes NTM på grundlag af den internationale avlsværdital beregnet af Interbull.

NTM giver fremgang for alle egenskaber

Udvælgelse efter NTM vil give fremgang for alle de egenskaber, der indgår i NTM. Figur 1 viser den gennemsnitlige fremgang for udvalgte egenskaber ved at øge NTM med én enhed.

Eksempelvis vil avlsværditalene for ydelse og levetid øges med omkring 0,6 indeksenheder, når NTM øges med én enhed.

